

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/89/2022
Identifikačné číslo spisu:	5120200965
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:5120200965.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mesta Žilina, Žilina, Námestie obetí komunizmu 1, IČO: 00 321 796, zastúpeného Advokátska kancelária Lukáš Bútora, s. r. o., Žilina, Jána Milca 8, IČO: 55 088 244, proti žalovaným 1/ V. T., narodenej X. M. XXXX, Ž., 2/ G. G., narodenej X. D. XXXX, Ž., Z. XX, zastúpeným advokátkou JUDr. Lilianou Smieškovou Kazerooni, Žilina, Mariánske námestie 21, 3/ S. T., narodenej X. P. XXXX, Ž., o vypratanie bytu, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7C/5/2020, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. októbra 2021 č. k. 7Co/120/2021-124, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 23. septembra 2020 č. k. 7C/5/2020-53 výrokom I. rozhodol, že žalované v rade 1/ až 3/ sú povinné vypratať a odovzdať byt č. XX, vo vchode č. XX N. na 1. poschodí, nachádzajúci sa na ulici A. v Ž., v bytovom dome C. XA so súpisným číslom XXXX, ktorý je postavený na parcele KNC 1472/471 a zapísaný na LV č. XXXX v k.ú. R., obec Ž., okres Žilina a odovzdať ho žalobcovi do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom II. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1/ až 3/ v celom rozsahu. V odôvodnení uviedol, že žalobca podal žalobu na tom skutkovom základe, že uzatvoril s otcom žalovaných v 1. až 3. rade G. T., zmluvu o nájme bytu č. Z420/2017, ktorej predmetom bol byt vo vlastníctve žalobcu na dobu určitú do 28. decembra 2012. Otec žalovaných si svoje zmluvné povinnosti riadne neplnil a nespĺňal podmienky na obnovenie nájmu, preto s ním ďalšia nájomná zmluva nebola uzatvorená a byt užíval bez právneho dôvodu. Otec žalovaných dňa 13. marca 2019 zomrel. Byt aj naďalej užívali jeho deti (žalované 1/ až 3/) a dobrovoľne byt žalobcovi neodovzdali. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania preukázané, že vlastníkom predmetného bytu je žalobca, a že právny predchodca žalovaných bol nájomcom tohto bytu na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej dňa 30. novembra 2017, v zmysle ktorej nájomný vzťah medzi účastníkmi zmluvy skončil a to uplynutím doby nájmu dňom 28. februára 2018. Právny predchodca žalovaných zomrel dňa 13. marca 2019. Súd

prvej inštancie dospel k záveru, že po zániku nájomnej zmluvy právny predchodca žalovaných, rovnako ako aj žalované užívali (aj užívajú) byt bez právneho dôvodu. V konaní súd nemal za preukázané, že by žalované v čase rozhodovania mali uzatvorenú so žalobcom novú nájomnú zmluvu. Rovnako po smrti otca žalovaných nedošlo ani k prechodu nájmu bytu na žalované, nakoľko v čase smrti tento už užíval predmetný byt bez právneho dôvodu, nájomná zmluva pred jeho smrťou zanikla. Konštatoval, že nie je možné ani konštituovať právo žalovaných užívať byt z dôvodov, že nemajú, kde bývať, resp. zo zdravotných dôvodov žalovanej 3/. Uzavrel, že žalobca ako vlastník predmetného bytu má právo na ochranu svojho vlastníckeho práva a tým, že žalované tento byt bez právneho dôvodu užívajú, zasahujú do jeho vlastníckeho práva. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 27. októbra 2021, č. k. 7Co/120/2021-124 na odvolanie žalovaných v rade 1/ a 3/ rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej v rade 2/ zostal nedotknutý a žalobcovi priznal voči žalovaným v rade 1/ a 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v intenciách § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a rozhodnutie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia v prvom rade uviedol, že žalované 1/ až 3/ netvoría nerozlučné spoločenstvo a preto podanie odvolania žalovanými 1/ a 3/ nemá odkladný účinok aj voči žalovanej 2/ a v tejto časti ostal rozsudok nedotknutý. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že nájomná zmluva uzatvorená s otcom žalovaných G. T.H. zanikla uplynutím doby dňa 28. februára 2018 a v čase jeho smrti (13. marca 2019) tento byt užíval bez právneho dôvodu. Na základe uvedeného nemožno konštatovať, že nastal stav v zmysle § 706 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda, že žalované pokračovali v nájme, keďže nájomný vzťah ich otca v čase jeho smrti neexistoval. Ďalej uviedol, že čas trvania zmluvy bol v článku II. zmluvy vyjadrený jasne, určite a zrozumiteľne uvedením príslušného obdobia, z ktorého dôvodu nie je možné vysloviť, že nebol riadne dohodnutý čas, po ktorý má nájomný vzťah trvať a v zmysle toho mať za to, že nájomný vzťah bol uzavretý na neurčitú dobu. V prípade nájmu bytu na dobu určitú, tento nájom zaniká predovšetkým uplynutím doby. Konštatoval, že keďže otec žalovaných užíval predmetný byt aj po uplynutí dohodnutej doby nájmu až do svojej smrti (13. marca 2019), užíval predmetný byt bez právneho dôvodu. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že v čl. VI. ods. 1 veta druhá nájomnej zmluvy bola dojednaná výpovedná lehota tri mesiace pre prípad výpovede nájmu. V tejto súvislosti uviedol, že sa jedná o neúčinné dojednanie vo vzťahu k čl. II. zmluvy, v ktorom bola dojednaná doba nájmu. K námietke žalovaných, že žalobca má zabezpečovať ubytovanie pre sociálne slabé osoby, napriek čomu opakovane uzatváral s otcom nájomné zmluvy na dobu 3 mesiacov v rozpore s dobrými mravmi, z ktorého dôvodu je dojednanie nájomnej zmluvy na dobu určitú neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, uviedol že zo strany žalobcu ako prenajímateľa sa jednalo o výkon práva vlastníka k nehnuteľnosti a nie je možné považovať za rozpor s dobrými mravmi, ak uzatvorí nájomnú zmluvu na dobu určitú, pričom zároveň v ďalšej časti zmluvy (čl. II. bod 2) je dohodnuté, že nájomca má právo na opakované uzavretie zmluvy o nájme bytu pri dodržaní podmienok uvedených v tejto nájomnej zmluve a všeobecne záväzných právnych predpisov. Za nedôvodnú považoval aj námietku žalovaných ohľadom ich platovej neschopnosti súvisiacej s pandemiou Covid-19, z dôvodu ktorého výkon práva žalobcu má byť v rozpore s dobrými mravmi a nie je možné mu poskytnúť právnu ochranu. Odvolací súd uviedol, že otázkou, či výkon práva je v rozpore s dobrými mravmi, sa súd zaoberá až potom, čo je preukázaná existencia práva. Výkon práv a povinností podľa tohto ustanovenia predpokladá existenciu práva alebo povinnosti a ak takéto právo alebo povinnosť neexistuje, nemôže ho súd založiť svojím rozhodnutím. Ani prostredníctvom § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka totiž nemožno eliminovať zákonom požadované podmienky pre prechod práva nájmu. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou, že u žalovanej v 3. rade došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom s poukazom na jej zdravotný stav, ktorá nie je schopná riadne konať v konaní a bolo jej potrebné ustanoviť opatrovníka. Poukázal na priebeh ústneho pojednávania pred súdom prvej inštancie, na ktorom sa náležite k veci vyjadrovala, dokonca v prípade udelenia záverečných rečí žalovaná v 1. rade uviedla, že sa za ňu vyjadrí žalovaná v 3. rade (čl. 49), ktoré právo žalovaná v 3. rade aj využila. K námietke zmätočnosti a nezrozumiteľnosti odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí v zmysle ust. § 220

ods. 2 CSP, a preto ho nemožno považovať za nedostatočne odôvodnený. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi ako plne úspešnému v odvolacom konaní priznal v plnom rozsahu trovy odvolacieho konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalované 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolateľky“), prípustnosť ktorého vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, navrhujúc napadnuté rozhodnutie ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Dovolateľky v podanom dovolaní namietali, že odvolací súd nesprávne právne posúdil v bode 14. napadnutého rozhodnutia otázku neplatnosti nájomnej zmluvy č. Z420/2017, ktorú dovolateľky namietali v konaní a tvrdili, že je neplatná z dôvodu rozporu s dobrými mravmi, nakoľko žalobca od počiatku záväzkového vzťahu z pozície silnejšieho opakovane uzatváral nájomné zmluvy na dobu určitú a to len na krátke obdobie 3 mesiacov. Dovolateľky sa ďalej vyjadrili k využívaniu krátkodobých nájomných zmlúv a v tejto súvislosti poukázali na Správu o činnosti verejného ochrancu práv za rok 2019. Mali za to, že konanie žalobcu, ktorý cielene uzatváral s nájomcom nájomnú zmluvu na obdobie 3 mesiacov je konaním, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru žalovaných mal odvolací súd ako predbežnú otázku posúdiť platnosť či neplatnosť predmetnej nájomnej zmluvy. Mali za to, že odvolací súd sa odklonil od názoru verejného ochrancu práv a že otázka opakovaného krátkodobého nájmu na 3 mesiace nebola rozhodovacou praxou vyriešená. Ďalej uviedli, že odvolací súd ako aj súd prvej inštancie sa nezaoberali skutočnosťou, že žalované sú marginalizovanou skupinou obyvateľstva, v spoločnej domácnosti s nimi žije dieťa útleho veku, a nesprávne právne zhodnotil platnosť neplatnosť nájomnej zmluvy v rozpore s dobrými mravmi, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Za procesné pochybenie dovolateľky považovali nenariadenie predbežného prejednania sporu v zmysle ustanovenia § 168 ods. 1 CSP súdom prvej inštancie s ohľadom na skutočnosť, že v konaní na strane žalovaných vystupovala slabšia strana. Rovnako tiež, že sa súd nepokúsil o zmierlivé riešenie sporu, najmä ak súd mal vedomosť o tom, že žalované nemajú inú možnosť bývania. V neposlednom rade uviedli, že odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s ich tvrdením, že v čase vyhlásenia rozhodnutia žalovaná 2/ už nebývala v predmetom nájomnom byte. V závere dovolateľky uviedli, že sa nestotožňujú so záverom odvolacieho súdu, že neexistujú dôvody podľa § 257 CSP pre nepriznanie trov konania žalobcovi a tento názor odvolacieho súdu považujú za formalistický.

5. Žalobca sa k podanému dovolaniu vyjadril a navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaných odmietol a priznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 424 CSP dovolanie môže podať strana v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

9. Aj keď žalovaná 1/ a žalovaná 2/ podali dovolanie spoločne (ako jedno podanie), splnenie procesných podmienok je potrebné posudzovať vo vzťahu ku každej z nich osobitne.

10. Prípustnosť dovolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka sa nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku - či smeruje proti rozhodnutiu vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 419 až § 423 CSP), či bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP) a či spĺňa zákonom vyžadované náležitosti, vrátane osobitnej podmienky povinného právneho zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Subjektívna stránka prípustnosti dovolania sa naopak viaže na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie - či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie (§ 424 až § 426 CSP). Skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska objektívneho nasleduje až po skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania. Pokiaľ dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie nie je subjektívne prípustné, nepristúpi už k skúmaniu prípustnosti dovolania z objektívneho hľadiska (vrátane naplnenia dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 CSP) a dovolanie ako podané neoprávnenou osobou bez ďalšieho odmietne.

11. Subjektívna prípustnosť dovolania reflektuje stav procesnej ujmy v osobe určitej strany sporu, ktorý sa prejavuje v porovnaní najpriaznivejšieho výsledku, ktorý odvolací súd pre účastníka mohol založiť svojím rozhodnutím a výsledku, ktorý svojím rozhodnutím skutočne založil (napr. sp. zn. 3Cdo/46/2001). Ujma môže mať podobu formálnu, ktorá sa navonok prejavuje v odlišnosti napadnutého výroku rozhodnutia od posledného návrhu účastníka vo veci samej v jeho neprospech, a podobu materiálnu, ktorá je daná vtedy, ak rozhodnutie svojím obsahom znevýhodňuje osobu podávajúcu opravný prostriedok alebo zhoršuje jej právne postavenie (zúžením jej práv, rozšírením jej povinností), a preto u nej existuje právny záujem požadovať na súde vyššej inštancie odlišné rozhodnutie vo svoj prospech. Dovolací súd osobitne zdôrazňuje, že posúdenie otázky, či dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu vyznel v prospech alebo neprospech účastníka, a teda či účastník je oprávnenou osobou na podanie dovolania, prislúcha výlučne dovolaciemu súdu (R 50/1999). Pri tomto posudzovaní nemožno brať do úvahy subjektívne presvedčenie účastníka o ujme, ale len objektívnu skutočnosť, že rozhodnutím odvolacieho súdu bola účastníkovi spôsobená určitá, aj nepatrná ujma, ktorú možno odstrániť zrušením alebo zmenou napadnutého rozhodnutia (napr. sp. zn. 5Cdo/215/2010, sp. zn. 4Cdo/172/2017).

12. Z uvedeného vyplýva, že pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania je potrebné zohľadniť, či napadnuté rozhodnutie má negatívny dopad na dovolateľa a či mu bola spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery, či prípadným zrušením rozhodnutia sa dosiahne náprava dôsledkov, ktoré vyvolalo (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/46/01 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe 2003 pod č. 49).

13. Ak je úlohou civilného súdneho konania ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov - jednotlivcov (čl. 2 ods. 1 Základných princípov CSP), nemôže opravný prostriedok podať osoba, ktorej práva nie sú porušené. To znamená, že právo (účinne) podať dovolanie nie je dané tomu subjektu, v neprospech ktorého rozhodnutie odvolacieho súdu nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol negatívne dotknutý na svojich právach, pretože nie je splnená podmienka subjektívnej prípustnosti takéhoto dovolania.

14. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v záhlaví označeným rozsudkom uložil žalovaným 1/ až 3/ rade povinnosť vypratať a odovzdať byt (pozri bod 1.). Proti tomu rozsudku podala žalovaná 1/ a 3/ odvolanie. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie výrokom I. vo vzťahu k žalovaným 1/ a 3/ potvrdil. Výrokom II. vyslovil, že rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej 2/ zostáva nedotknutý.

15. Na základe uvedeného dovolací súd vo vzťahu k žalovanej 2/ konštatuje, že žalovanej 2/ z procesného hľadiska nielenže nebola spôsobená žiadna (formálna ani materiálna) ujma, ale predmetné rozhodnutie sa jej žiadnym spôsobom netýkalo. Keďže žalovaná v 2. rade nevyužila možnosť podať riadny opravný prostriedok a nepodala voči rozhodnutiu súdu prvého stupňa odvolanie, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 8. decembra 2020 a vykonateľnosť dňa 24. decembra 2020. Žalovaná 2/

teda vo vzťahu k rozsudku odvolacieho súdu nie je stranou subjektívne oprávnenou na podanie dovolania, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v jej neprospech. Z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie žalovanej 2/ ako dovolanie podané neoprávnenou osobou podľa § 447 písm. b) CSP odmietol.

16. Vo vzťahu k dovolaniu žalovanej 1/ dovolací súd uvádza nasledovné:

17. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

20. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

21. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

22. Žalovaná 1/ v dovolaní namietala ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolaciemu súdu sa v prvom rade žiada uviesť, že dovolanie je písané máätúco, dovolacie námietky v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) a v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP sa v dovolaní opakovane prekrývajú, resp. žalovaná 1/ neuvádza konkrétne ustanovenie, ktoré namieta a z dovolania tak nie je zrejmé, v zmysle ktorého ustanovenia, čo namieta. Napriek uvedenému, dovolací súd nemôže byť formalistický a preto posúdil dovolanie podľa jeho obsahu (čl. 11 CSP a § 124 ods. 1 CSP).

23. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) žalovaná 1/ vecne zdôvodnila tým, že súd prvej inštancie nepostupoval v zmysle ustanovenia § 168 ods. 1 CSP v spojení s § 170 ods. 2 CSP a pred prvým pojednávaním nenariadil predbežné prejednanie sporu. Podstata inštitútu predbežného prejednanie sporu, tak ako ho definuje civilný sporový poriadok, spočíva v ujasnení predmetu sporu, ustálení procesných podmienok ako aj možnosti ukončiť spor zmierlivým spôsobom. Je však vždy výlučne len na súde, ktorý vec prejednáva, aby posúdil potrebu nariadenia predbežného prejednanie sporu pred prvým pojednávaním, k čomu možno dospieť gramatickým výkladom ustanovenia § 168 CSP. Preto možno konštatovať, že vznesená dovolacia námietka je bezpredmetná, nakoľko nariadenie resp. nenariadenie predbežného prejednanie sporu je výslovne v kompetencii súdu, ktorý vec prejednáva. Z uvedeného

vyplýva, že nenariadením predbežného prejednávania nemohlo ani dôjsť k porušeniu práva žalovanej 1/ na spravodlivý proces.

24. Za nedôvodnú považoval dovolací súd aj námietku, že odvolací súd sa nevysporiadal s tvrdením, že žalovaná 2/ v čase vyhlásenia rozhodnutia už nebývala v predmetnom nájomnom byte. Odvolací súd sa v bodoch 8. - 10 .vyčerpávajúco vyjadril, že podanie odvolania žalovanými 1/ a 3/ nemá odkladný účinok aj voči žalovanej 2/, ktorá odvolanie nepodala.

25. Žalovaná 1/ ďalej namietala, že „odvolací ako aj prvostupňový súd sa vôbec nezaoberali skutočnosťou, že dovolateľky sú marginalizovanou skupinou obyvateľstva, žije v spoločnej domácnosti s nimi dieťa, nesprávne právne zhodnotil platnosť neplatnosť nájomnej zmluvy v dôsledku rozporu s dobrými mravmi“, čím podľa nej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na bod 17. rozhodnutia súdu prvého stupňa, v ktorom uviedol nasledovné: „Nie je možné ani konštituovať právo žalovaných užívať byt z dôvodov, že nemajú, kde bývať, resp. zo zdravotných dôvodov žalovanej 3/. Žalobca ako vlastník predmetného bytu má právo na ochranu svojho vlastníckeho práva a tým, že žalované tento byt bez právneho dôvodu užívajú, do jeho vlastníckeho práva zasahujú.“. Z uvedeného je zrejmé, súd prvej inštancie sa zaoberal tvrdením žalovaných, avšak dospel k záveru, že ani uvádzané skutočnosti nie sú spôsobilé založiť ich právo užívať predmetný byt. Pokiaľ ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia platnosti nájomnej zmluvy, dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010, 8ECdo/170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmatečnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018, 9Cdo/278/2020, 9Cdo/248/2021). Právne posúdenie môže zakladať dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP cez prizmu niektorej zo skutkových podstát uvedených pod písmenom a) až c) (§ 421 ods. 1 CSP).

26. Napokon dovolateľka namietala aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania, potvrdené odvolacím súdom pričom v tejto súvislosti vyjadrila iba svoj všeobecný nesúhlas s rozhodnutím súdov. Je potrebné pripomenúť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

27. Dovolaťka uviedla tiež dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

28. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného

patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

29. Pokiaľ dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí to v dovolaní tvrdiť a v spojitosti s tým vysvetliť svoje presvedčenie, že odvolací súd riešil dosiaľ dovolacím súdom neriešenú otázku. Dovolateľ by mal a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) dôvodiť, že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a napokon c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

30. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382). Pokiaľ v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

31. Z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že dovolateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom), odkazuje na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP, z ktorého vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania, následne však len všeobecne uvádza nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu. Za právnu otázku, ktorá by bola vymedzená v súlade s § 432 v spojení s § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nemožno považovať námietku dovolateľky, že „Odvolací súd mal ako predbežnú otázku posúdiť platnosť či neplatnosť nájomnej zmluvy, ktorú dovolateľky opakovane namietali. Odvolací súd však len stroho skonštatoval odklonil od názoru verejného ochrancu práv a máme za to, že táto otázka opakované krátkodobého nájmu na 3 mesiace nebola rozhodovacou praxou vyriešená.“.

32. Dovolací súd uvádza, že v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 51/2020, III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľka pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci nezadefinovala, dostatočne nekonkretizovala právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, neuviedla v čom nesprávnosť riešenia takej otázky odvolacím súdom podľa jej názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená. Samotné polemizovanie dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu prípadu (sporu), významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/8/2020, 9Cdo/216/2021).

33. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalovaná 1/ neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva a dovolací súd preto dovolanie žalovanej 1/ odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Dovolanie, v ktorom namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 CSP súd odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

34. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.